

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien nuorten hyvinvoinnin tukemista Siilinjärven kunnassa kutsuntojen yhteydessä

Hyvinvointijaos 13.11.2025 § 40
590/00.02.16/2025

Valmistelija

hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén, puh. 044 740 1123, sivistysjohtaja Antti Jokikokko, puh. 044 740 1301

Valtuustoaloitteessa nostetaan esiin tärkeitä asioita nuorten hyvinvoinnista. Kunnassa tehtävä hyvinvoinnin edistämistyö lähtee siitä ajatuksesta, että panostetaan ennaltaehkäisyyn. Erityisesti elintapojen osalta toimenpiteet pitää kohdistaa varhaislapsuuteen ja perheisiin, koska siellä rakentuu pohja elintavoille kuten liikkumiselle, terveyttä edistävälle ravitsemukselle ja riittävälle unelle. Nämä luovat myös pohjan mielen hyvinvoinnille.

Aloitteessa on erityisesti nostettu esiin nuorten elintavat ja mielenterveysongelmat. Näissä on haasteita laajalla joukolla nuoria. Myös naisissa on paljon nuoria, joilla on esimerkiksi ylipainoa tai mielenterveyden haasteita. Koska elintapojen rapautuminen ja mielenterveysongelmat kohdentuvat laajempaa väestöryhmään, on myös toimenpiteitä hyvä kohdentaa laajemmalle joukolle. Ei ole perusteltua kohdistaa toimia vain kutsunnoissa C- tai E-luokituksen saaneisiin. Myös käytetyille resurssille saadaan tällä tavalla enemmän vaikuttavuutta. Vuonna 2025 kutsunnoissa C- tai E-luokituksen on saanut 31 henkilöä. Kutsuntaikäisiä eli 18-vuotta täyttäviä (sekä naiset että miehet) on vuonna 2025 Siilinjärvellä 256 henkilöä.

Kunta tarjoaa jo nyt kutsuntatilaisuudessa matalan kynnyksen palveluohjausta nuorille. Mukana kutsuntatilanteessa ovat nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja, ehkäisevän päihdetyöntekijä, etsivän nuorityön edustajat sekä 1–2 kunnanvaltuutettua. Kaikilla mukana olevilla on tietämys Siilinjärven palveluista nuorille ja siitä, millaisen avun piiriin nuoren voi ohjata. Kunnan nuorisopalveluissa toimii Aikalisä-toimintaan koulutettuja henkilöitä ja heillä on hyvä tietämys palveluista, joihin nuoren voi ohjata. Aikalisä-toiminnassa tarjotaan tukea ja ohjausta kaikille kutsunta-, varusmies- ja siviilipalvelusikäisille nuorille.

Suurimmat syyt C- tai E-luokitukselle ovat mielenterveydelliset syyt, fyysisen kunnon heikkous (mm. ylipaino) ja neurokirjon häiriöt. Mielenterveyssyiden ja neurokirjon häiriöiden vuoksi henkilöllä on useimmiten jo ollut hoitokontakti johonkin tahoon ja tieto siitä, miten hoito jatkuu. Ylipainoon on pitänyt puuttua vähintään kouluterveydenhuollossa. Varusmiespalveluksesta hylkäys tai palveluksen lykkäys ovat siis verrattain harvoin asioita, jotka selviävät vasta kutsunnoissa.

Siilinjärvellä toimii säännöllisesti kokoontuva nuorten ohjaus- ja palveluverkosto (Norppa), jolle on laissa annettu seuraavat tehtävät:

1. koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
2. edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
3. suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;

4. edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Norppaan kuuluu edustus yhteisöllisestä opiskeluhollosta, poliisista, puolustusvoimista, rikosseuraamuslaitoksesta, seurakunnasta, alueen oppilaitoksista sekä laajasti kunnan eri palveluista kuten nuoriso-, työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut. Norpan tehtävät ja toiminta vastaa aloitteessa esiin tulleeseen toiveeseen yhteistyön kehittämisestä.

Aloitteessa esitetään, että hyvinvointisuunnitelmaan nostetaan tavoitteet nuorten elintapojen ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Hyvinvointisuunnitelmaan on jo valittu painopisteet ja ainakin kolme viidestä painopisteestä ja niihin valittavat toimenpiteet tulevat huomioimaan nämä. Edellä esitettyjen perusteluiden takia toimenpiteitä ei kuitenkaan kohdisteta vain kutsunnoissa C- tai E-luokituksen saaneisiin, mutta he ovat mukana kohderyhmässä. Lisäksi hyvinvointisuunnitelma laaditaan aina niin, että toimenpiteissä tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Tämä on myös opiskeluhollosta perustehtävä.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: Valtuustoaloitteessa ei ole kyse varsinaisesta päätöksestä ja siitä ei ole tarpeen tehdä päätösten vaikutusten ennakkoarviointia.

Päätösehdotus

Hyvinvointijaos päättää esittää pykälätekstissä esitetyn perustein sivistyslautakunnalle ja siitä edelleen kunnanhallitukselle sekä valtuustolle, että erityisiä tukitoimia ei ole perusteltua kohdentaa vain aloitteessa mainittuun kohderyhmään. Lisäksi hyvinvointijaos toteaa, että hyvinvointisuunnitelmaan tullaan nostamaan toimenpiteitä, joilla tuetaan terveitä elintapoja ja mielenterveyden edistämistä kaikissa ikäryhmissä. Lisäksi hyvinvointijaos toteaa, että kunnalla on jo olemassa olevaa säännöllistä yhteistyötä Puolustusvoimien, työllisyyspalveluiden, nuoriso- ja liikuntapalveluiden sekä oppilaitosten kanssa, jonka avulla myös kutsunnoissa C- tai E-luokituksen saaneille voidaan tarjota vaihtoehtoisia polkuja ja kuntoutusmahdollisuuksia.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.